

Lezen: 2 Samuël 11 en 12:24 en 25

Tekst: Matteüs 1:6b

Beste mensen, lieve gasten,

Slide 1           Plaatje kerstbal

We bereiden ons voor op kerst. Wie nu nog geen boom heeft, die moet snel zijn. Want over een week is het al zover. Boodschappen zijn misschien al in huis. Anders moet je je in de drukte storten deze week. Een gekkenhuis is het vaak bij alle supermarkten. Zo bereiden we ons voor op Kerst.

Ook God bereidt zich voor op kerst. Dat hebben we de afgelopen weken gezien. Ook hij versiert een boom. De stamboom van Jezus. Maar waar *wij* alleen maar prachtige versieringen en glimmende ronde ballen in de kerstboom hangen. Daar versiert *God* zijn boom juist met gebroken ballen. Met beperkte, zondige mensen. Met verbrande slingers en kapotte lichtjes. Niet het mooiste en het beste. Nee, mensen zoals jij en ik.

God vindt het niet erg dat de stamboom van Jezus, zijn kerstboom, dat die allerlei gebreken vertoont. Integendeel. Het lijkt wel alsof God daar juist voor kiest. Zijn kerstboom, daar horen gebroken en zoekende mensen juist aan. Hij kiest voor het zwakkere. Waarom? Nou dat zullen we zien. Vandaag bekijken we de geschiedenis van Batseba.

Slide 2           Batseba

Het verhaal van Batseba is een bizar verhaal. Zo ga je in bad en zo ben je koningin. Maar er gebeurt intussen wel heel wat.

Kijk, we kunnen het over koning David hebben. Maar ja, om hem gaat het nu in deze preek niet. Over hem is veel te zeggen. Man naar Gods hart. Koning zoals God het bedoeld heeft. Maar toch is hij niet zaligmakend. Want hij blijkt een zondige man. Vol hormonen ook. Koning David is, heel vreemd, niet mee in de oorlog. Als hij tegen de avond een keer op zijn dakterras wat loopt te ijsberen valt zijn oog op een binnentuin dichtbij. Een prachtige vrouw neemt een bad. Het avondlicht speelt over haar natte huid. En David kan zijn ogen niet van haar afhouden.

Hij gebruikt zijn machtspositie om te weten te komen wie ze is. Ze is een vrouw van een van zijn officieren. Dat ligt voor de hand, want die officieren hadden hun appartementen rondom het paleis. Maar goed, David had nog terug gekund. 'Ze is getrouwd man. En jij trouwens ook. Waar ben je mee bezig?'

Hij laat Batseba halen en gaat met haar naar bed. Als ze een tijd later zwanger blijkt. Een 'ongelukje'. Dan gaat David heel ver om zijn overspel te maskeren. Hij haalt Uria terug en probeert hem bij Batseba in bed te krijgen. Zodat Uria voor de vader kan doorgaan. Als dat mislukt – Uria blijkt meer solidair met het leger dan David – dan laat hij Uria vermoorden. En dan heel schijnheilig 'de oorlog eist nu eenmaal zijn tol'. David, de man naar Gods hart, blijkt niet zo volmaakt. Hij pleegt overspel, manipuleert, liegt, bedriegt en moordt. En dat allemaal om zijn image. Om zijn gezicht niet te verliezen. Niemand mag er achter komen dat hij ook maar beperkt is.

Slide 3           'De vrouw van Uria'

David probeert wat er gebeurd is te verbergen. Hij doet er alles aan om het in de doofpot te stoppen. Maar God laat het niet zover komen. Niet alleen stuurt God Natan naar David om hem te ontmaskeren. Maar in de stamboom van Jezus wordt Batseba niet bij name genoemd. Ze is en blijft 'de vrouw van Uria'.

Waarom noemt God haar zo en niet bij name? Nou, dat komt omdat God eerlijk is. Hij wil dat deze geschiedenis naar boven komt. Als je het geslachtsregister leest. Hij wil je confronteren. Hij verbloemt de verkeerde dingen niet. God is eerlijk over David. Over Batseba. En over wat er gebeurd is. God noemt zonde zonde. Hij draait er niet om heen. Gaat het niet goedpraten. Maar is rechtvaardig.

Maar: hij blijft daar niet in hangen. Want die eerlijkheid gebruikt hij niet om je vervolgens genadeloos af te maken. Integendeel. God haalt deze geschiedenis expres naar boven om te laten zien, hoe nodig kerst is. Hoe nodig het is, dat hij ingrijpt van boven. Als mensen het zouden moeten redden. Als zij hun geluk zouden moeten maken. Dan wordt het nooit wat. De geschiedenissen van Tamar, Rachab en Ruth lieten dat al zien. Maar hier, in deze geschiedenis. Zelfs David, de man naar Gods hart, kan het geluk niet geven. Hij zondigt hier fors. En dat heeft grote gevolgen in zijn verdere leven. En God verzwijgt dat niet.

Het hangt gelukkig niet van mensen af, of Gods heil er komt. Of je gelukkig wordt. Het hangt niet af van jouw inspanningen. Dan zou de wereld doodlopen. Letterlijk. Je zou geen leven hebben. Maar God grijpt in. En dat is hard nodig. Ook voor Batseba. Want, zij is...

Slide 4            Geen kerstbal, maar speelbal

Is Batseba ook schuldig? Je zou kunnen zeggen: had ze maar niet in te tuin moeten gaan badderen. Ze had kunnen weten dat... En er wordt ook wel gezegd dat Batseba er wel heel erg aan meegewerkt heeft. Aan dat hele plan van David. Maar is dat ook zo?

Dat God hier in de stamboom van Jezus haar 'de vrouw van Uria' noemt is wat mij betreft veelzeggend. God legt alle schuld daarmee volgens mij bij David. David is een oosterse koning. Daar heb je weinig tegen in te brengen. Zeker als vrouw. Je kon vaak niet anders dan meewerken. David. Ja, zelfs koning David heeft heel wat staaltjes van wreedheid laten zien tijdens zijn regering. Een Engels commentaar betitelt deze verhouding dan ook als een 'royal rape'. Koninklijk misbruik. Batseba kan er weinig tegen doen. Ze wordt gebruikt – misbruikt – en wordt vervolgens weer naar huis gestuurd.

En zo is Batseba een speelbal van de koning. Hij kan met haar doen wat hij wil. Hij laat zien in het vervolg, dat hij niet terugdeinst voor leugens, manipulatie en moord. Dat zegt genoeg. Batseba is overgeleverd aan David. Ze *kan* zich niet verweren. En zo, als speelbal, als slachtoffer, komt ze in de stamboom van Jezus. Speelbal van David. Speelbal van het lot?

Zou ze daarmee niet symbool staan voor heel veel mensen? Ja, er zijn zelfs mensen die beweren dat deze hele wereld als een speelbal van het lot is. En als er al een God bestaat, dan is hij wel zo onvoorspelbaar en onbetrouwbaar. Dan weet je nog niet wat je hebt. Deze aarde. Pijnlijk onderworpen aan zinloosheid. Een speelbal van het lot.

En wat in het groot is, dat voel je misschien zelf ook wel. Wat heb je in te brengen? Heb je ook maar enige invloed op je leven? Op je toekomst? Geluk is broos. Je bent overgeleverd. En vaak zie je het ook mis gaan. Bij anderen. Bij jezelf. En zomaar voel je je als Batseba. Overgeleverd aan mensen die sterker zijn dan jij. In handen van een God die wispelturig lijkt. Of in handen van een lot waarvan je niet op aan kunt.

Als je je zo voelt. Als je bent als Batseba. Overgeleverd aan mensen. Je krijgt het leven maar niet in de vingers. Je wordt misschien wel geleefd. Bij Batseba geldt dat heel erg. Haar man wordt vermoord. Ze wordt opnieuw ontboden in het paleis. Speelbal in handen van David. Hoeveel hij ook van haar is gaan houden misschien. Als je je zo een speelbal voelt, dan is er hoop. Dat zie je niet zomaar in de geschiedenis van ons hoofdstuk. Dat zie je ook niet altijd zomaar in je eigen leven. Maar als God er is, dan moet hij zich toch bewijzen. En kijk dan naar Batseba.

Ze is ook overgeleverd aan God. Niet speelbal van Davids hormonen. In dat alles toch in handen van God. Want wat blijkt? God wil deze geschiedenis en deze vrouw gebruiken in zijn plan. Waar mensen er een zootje van maken, daar komt God toch verder. Hij geeft deze vrouw een ereplaats in de stamboom van Jezus.

Hoe dat kan? Dat kan omdat God heel machtig is. Hij laat zich niet verrassen door jouw keuzes en beslissingen. *Hij* is niet overgeleverd. Nee, hij is aan de macht. En waar mensen een scheve schaats rijden. Daar maakt hij dat weer recht. Hij houdt zijn plannen vast. En past jouw leven daar in.

Dat komt, omdat zijn liefde niet van jouw beslissingen afhangt. Niet van je goede en niet van je slechte beslissingen. God is daar niet afhankelijk van. Hij wil je graag gelukkig zien. En daar hoeft jij niets voor te presteren. En God loopt ook niet stuk op jouw fouten. Hij wil je gelukkig zien omdat hij voor alles uit van je houdt.

En natuurlijk, dat moet je wel geloven. Geloven is, dat je dat aanpakt. Dat wat God je geeft. Maar dat is ook het enige. Je krijgt het gewoon aangereikt. Dat geldt voor een zondaar als David. Dat geldt voor een speelbal als Batsba. Dat geldt voor jou. Je hoeft je niet te bewijzen. Je hoeft niet op je tenen te lopen. Je mag er gewoon zijn. En als jij dat gelooft, dan zorgt God dat jij in zijn plannen past. Wie je ook bent. Wat je ook op je kerfstok hebt. Wat je nu nog voor fouten in je leven hebt. En welke je nog gaat maken. Dat maakt niet uit. Het hangt namelijk niet van jou af.

Want in zo'n wereld wordt Jezus geboren. Niets geen romantiek. Maar harde werkelijkheid. Dat laat God zien met de stamboom van Jezus. Een zondige, vaak machteloze wereld. Mensen die het maar niet voor elkaar krijgen. Om de wereld beter te maken. Een zwart scenario tekent zich af. Maar Jezus is het witte schaap van de familie. En hij kan het wel.

Jezus wordt geboren in zo'n wereld. Daarmee komt hij als mens tussen ons in staan. Hij identificeert zich met David en Batseba. Hij schaamt zich niet voor zijn afkomst. Hij voelt zich ook niet te groot voor jou. En voor jou. God zelf wordt één van ons. Om daarmee aan te geven, dat hij er voor je is. Altijd.

En dus is het prachtig dat Jezus wordt geboren. God grijpt van bovenaf in. En Jezus Christus maakt het waar. Hij doorbreekt de vloek. Hij zorgt dat je geen speelbal bent. Maar dat je zeker mag weten dat God voor je zorgt.

Kerstfeest is het feest van heelmaking. Wat stuk is, dat wil Jezus helen. Hij poetst je niet alleen op. Hij maakt je ook weer heel. Hij maakt je opnieuw. Zodat je voor altijd zonder gebrokenheid mag leven.

Slide 8           Plaatje wereldbol als kerstbal

God bereidt zich voor op kerst. Hij kiest het zwakke en zondige. Mensen die een speelbal van het lot lijken. Hen kiest hij uit om in de stamboom van Jezus te staan. Hij laat daarmee zien: mensen redden het niet. Jij redt het niet. O nee, je zult niet zo ver gaan als David. En je voelt je misschien niet een speelbal, zoals Batseba. Maar toch, je geluk is zo slecht maakbaar.

God laat zien dat hij in al die gebrokenheid en zoektocht aanwezig wil zijn. Hij laat zijn zoon met zulke voorouders geboren worden met kerst. Iemand, die niet past in de lijn. Want hij is niet zondig. Hij manipuleert niet, bedriegt niet. Hij is ook geen speelbal van het lot. Nee, hij is volmaakt mens. Hij wordt geboren met kerst. Leeft zijn leven als het witte schaap. Met maar één doel: om de wereld te redden van die gebrokenheid. Om de zwakken te helpen het geluk te vinden. Om mensen voor altijd vrede te geven in hun hart.

Jezus komt om een gebroken wereld niet alleen op te poetsen. Zoals je kapotte kerstballen best nog kunt laten glimmen. Nee, hij komt om te helen. Om wat stuk is in jouw leven nieuw te maken. Om de puzzelstukjes die voor jou ontbreken te vinden en in te passen. Hij kwam voor Tamar, voor Rachab, voor Ruth en voor Batseba. Maar ook voor David. En ook voor jou.

Kerst is een feest van heelmaking. Vrede op aarde. Ere zij God. Want hij voelt zich niet te groot om mens te worden. Hij houdt van mensen. En wil jou voor altijd een plek geven in zijn toekomst. Hoe gebroken je ook bent. Hij maakt je prachtig. Hij herstelt wat stuk is. En dan kom je tot je bestemming.

Amen